

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej „Zielonej Szkoły” w
Schodnie”, wg harmonogramu rzeczowo–finansowego do umowy
nr WFOŚ/D/723/5843/2020
w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2021

Uczestnicy wszystkich działań edukacyjnych zrealizowanych przez Zieloną Szkołę w Schodnie zostali poinformowani o dofinansowaniu ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Edukacja ekologiczna prowadzona na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, obszarze wyróżniającym się wysokimi wartościami przyrody, krajobrazu, kultury i historii, zawsze w formie terenowej i aktywnej, pozwoliła uczestnikom oferty Zielonej Szkoły w Schodnie samodzielnie dostrzec rolę naturalnych, chronionych fragmentów województwa pomorskiego. Uczestnik zrozumiał rolę człowieka w ekosystemie - przyroda stwarza miejsce do odpoczynku, aktywności fizycznej, poszerzania wiedzy z historii i nauk przyrodniczych, jest źródłem zdrowia i spokoju.

Forma prowadzonej edukacji ekologicznej była podyktowana reżimem sanitarnym związanym z Covid 19, jaki w danej chwili obowiązywał. W zależności od obostrzeń prowadzono najefektywniejszą formę edukacji - turnusy kilkudniowe, ale również edukację zdalną, warsztaty jednodniowe w szkołach, różne formy aktywności na portalach społecznościowych, wydarzenia turystyczno – przyrodnicze.

Z całorocznej oferty Zielonej Szkoły w Schodnie skorzystało 171 grup dzieci, młodzieży i dorosłych z województwa pomorskiego, łącznie 4411 uczestników, dodatkowo z oferty edukacyjnej na portalach społecznościowych podczas skorzystało 9347 uczestników.

REALIZACJA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W ZIELONEJ SZKOLE W SCHODNIE w 2021 ROKU ODBYWAŁA SIĘ POPRZEZ ORGANIZACJĘ I PRZEPROWADZENIE NASTĘPUJĄCYCH DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH:

- **Warsztaty kilkudniowe – Ekologiczne turnusy edukacyjne** W 2021 roku warsztaty kilkudniowe zaczęto organizować od ostatniego tygodnia maja, kiedy reżim sanitarny związany z epidemią Covid 19 to umożliwiał. Zorganizowano 33 pobyty kilkudniowe dla uczniów ze szkół z woj. pomorskiego, dla łącznej liczby 774 uczestników.

Grupa wiekowa/czas trwania pobytu	Pobyty 3 - dniowe	Pobyty 5-dniowe i dłuższe
Dzieci 9-10 lat	77 (3 grupy)	83 (3 grupy)
11-13 lat	146 (6 grup)	197 (8 grup)
14-15 lat	55 (2 grupy)	124 (6 grup)
Szkoły średnie i dorośli	22 (1 grupa)	70 (4 grupy)

Podczas turnusów odbywały się wielokrotnie ponad 3-godzinne warsztaty terenowe z przyrodnikami. W „żywym laboratorium”, jakim jest lokalna przyroda Schodna o bioróżnorodnym, mozaikowym krajobrazie, uczniowie mogli zastosować zdobytą wiedzę w praktyce, co wpłynęło na jej trwałość i pobudzało do dalszego, samodzielnego zdobywania wiedzy. Liczne warsztaty tematyczne w trakcie pobytu były przeplatane krajoznawczymi wycieczkami rowerowymi, pieszymi wędrówkami, wypoczynkiem w edukacyjnym ogrodzie szkolnym. Zorganizowano także turnusy przyrodnicze w okresie wakacyjnym. Tematem przewodnim wakacji były ssaki chronione w Polsce. Każdy pobyt obfitował w warsztaty o tematyce faunistycznej – zajęcia o nietoperzach, ssakach, płazach i gadach. Uczestnicy dowiedzieli się, czym różnią się ssaki pod ochroną ścisłą, a czym pod ochroną częściową. W czasie wakacji gościliśmy w Zielonej Szkole w Schodnie pięć grup letnich kolonii. Przykładowy plan pobytu kilkudniowego:

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek
Przedpołudnie	Zakwaterowanie Prelekcja na temat wartości obszaru Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego Gry i zabawy o formach ochrony przyrody	Krajoznawcza wycieczka rowerowa (4 godziny)	Podchody przyrodnicze z zadaniami (3 godziny)	Mini-warsztaty z ed. Regionalnej „Od ziarenka do bochenka” (1,5 godziny) Warsztaty „Jak czytać mapy i nie zgubić się w terenie?” (3 godziny)	Konkurs z wiedzy przyrodniczej zdobytej na warsztatach (1,5 godziny)
Popołudnie	Piesza ścieżka 8-kilometrowa wokół jeziora Schodno	Warsztaty : „Owady najliczniejsze na świecie” (3 godziny)	Zajęcia własne - Projekcja filmu przyrodniczego	Warsztaty „Tajemnice torfowisk” (3 godziny)	Dla chętnych grup przejazd do Wdzydz Kiszewskich na zajęcia o j. Wdzydzkim odbywające się na wieży widokowej (2 godziny)

Wieczór	Zaj. Własne – dyskoteka integracyjna	Zaj. Własne – zajęcia z wyplatania koszy kaszubskich	Warsztaty „Nietoperze – nocni łowcy” (3 godziny)	Ognisko z kaszubskimi przyśpiewkami wodzireja/ obserwacją gwiazd	----- -----
---------	--	--	---	---	----------------

- **Terenowe warsztaty jednodniowe dla szkół** – Tegoroczne warsztaty jednodniowe cieszyły się dużym zainteresowaniem. Nauka i integracja w plenerze przebiegała w sposób swobodny, naturalny, bezstresowy i wesoły, a ruch wzmacniał organizm w okresie pandemii. Terenowe warsztaty jednodniowe dla szkół zorganizowane przez Zieloną Szkołę w Schodnie odbywały się w kilku wariantach:

Wycieczki edukacyjne do Zielonej Szkoły w Schodnie - Podczas wycieczek edukacyjnych, dzieci lub młodzież zwiedziły okolice w sercu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i na miejscu brały udział w 3-godzinnych warsztatach z przyrodnikami. Uczniowie mogli poznać ciekawostki przyrodnicze w ogrodzie Zielonej Szkoły korzystając z licznych pomocy edukacyjnych oraz wziąć udział w zorganizowanym dla nich ognisku. Zorganizowano 19 wycieczek edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli, z tej oferty skorzystało 454 uczestników ze szkół z całego woj. pomorskiego. Pobyt w Zielonej Szkole w Schodnie stanowił również formę nagrody dla grup uczestników z województwa pomorskiego, którzy brali udział w konkursach organizowanych przez jednostki samorządu woj. pomorskiego i dofinansowanych przez WFOŚ i GW w Gdańsku. W tym roku przygotowano pobyt jednodniowy w Zielonej Szkole w Schodnie dla laureatów konkursu „Co w trawie piszczy” organizowanego przez Gminę Somonino, oraz pobytów jednodniowych i kilkudniowych dla laureatów konkursu „Jest takie miejsce” zorganizowanego przez PK Dolina Słupi – 31 laureatów.

Przyrodnicze warsztaty terenowe w pobliżu szkół podstawowych i przedszkoli – warsztaty jednodniowe odbywały się w szkole, do której dojeżdżał przyrodnik, który zabierał dzieci w okoliczne obszary naturalne i prowadził warsztaty z wybranej tematyki przyrodniczej. W 28 warsztatach jednodniowych wzięło udział 729 uczniów ze szkół i przedszkoli powiatu kościerskiego.

Ekologiczny Dzień Dziecka - W dniach 27.05 – 01.06 we współpracy ze Szkołą Podstawową w Wielkim Podlesiu, Kaliszu Kaszubskim i Nowej Karczmie zorganizowano Ekologiczny Dzień Dziecka. Mimo niesprzyjającej aury, uczniowie chętnie wzięli udział w nietypowych lekcjach przyrody, biologii i geografii. Wybrana przez uczniów tematyka: „Torfowiska z bardzo bliska”, „Opowieści kamienia polnego” „Woda źródłem życia” „Ptaki – Fenomen Świata zwierząt” oraz „Jak czytać mapy” stanowiły dla uczniów nie tylko intrygujący, badawczy i praktyczny przekaz wiedzy, ale także wspaniałą przygodę w ich święto. W 19 warsztatach z okazji Dnia dziecka wzięło udział 349 uczniów.

Warsztaty jednodniowe „Przyrodnicze podróże małe i duże” – W okresie od stycznia do marca, kiedy edukacja szkolna prowadzona była głównie w formie on – line, zorganizowano akcję edukacyjną „Przyrodnicze podróże małe i duże”. W tej innowacyjnej formie poprzez portal społecznościowy MS Teams skorzystało w 32 warsztatach 751 uczniów: z oferty on-line skorzystali głównie starsi uczniowie szkół podstawowych oraz uczniowie szkół średnich. Klasy 1-3 skorzystali z tej samej tematyki w wersji stacjonarnej. Podczas zajęć przyrodniczy zabierali uczestników w wybraną podróż z różnych zakątków Ziemi (Brazylia, Lofoty, Egipt, Stany Zjednoczone, Wyspy Kanaryjskie, Karpaty, Bieszczady, Indie itp.), gdzie opowiadali o niesamowitych organizmach, jakie żyją na Ziemi, szczególnie tych zagrożonych, o tym jak skrajne warunki mogą panować w różnych zakątkach Ziemi i jak ważne są zależności międzygatunkowe w ekosystemach, wreszcie jak majestatyczny i budzący podziw może być krajobraz w Polsce, Europie, na Ziemi, ten naturalny jest najpiękniejszy.

Półkolonie z Zieloną Szkołą – wraz z Domem Dziecka w Kościerzynie, Zielona Szkoła przygotowała 3 dni półkolonii dla podopiecznych o tematyce ekologicznej. Łącznie w 3 półkoloniach wzięło udział 85 osób.

I zajęcia – „Drzewa ludziom”

- Przed południem – „Rozpoznawanie drzew i krzewów w terenie”,
- Po południu – zajęcia „Jak powstaje papier?”

II zajęcia – „Plastiki – Śmieci fabryki”

- Przed południem - sprzątanie pobliskiego lasu i nauka segregacji
- Po południu – zajęcia z up – cyklingu

III zajęcia – „Życie w wodzie”

- Przed południem – zajęcia terenowe z badaniem stanu czystości wody
- Po południu – poznajemy mieszkańców akwarium

- **Warsztaty i szkolenia dla dorosłych** - W Zielonej Szkole w Schodnie odbyły się dwa szkolenia dla dorosłych zorganizowane przez Wdzydzki Park Krajobrazowy:

Czynna ochrona torfowisk na obszarze Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, w dwudniowych warsztatach wzięło udział 18 uczestników. W pierwszym dniu warsztatów, w Zielonej Szkole w Schodnie, odbył się wykład wprowadzający na temat specyfiki ekologicznej i metod ochrony torfowisk, po czym udano się na torfowisko wysokie nad jeziorem Gołun gdzie przeprowadzono pokazowe zabiegi ochrony czynnej. Na przykładzie tego torfowiska omówiono potrzeby i zakres ochrony torfowisk podlegających eutrofizacji i sukcesji drzew i krzewów.

II warsztaty „Bartnictwo na obszarze Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i Lasów Państwowych”, gdzie uczestnicy nabyli praktycznej wiedzy na temat tworzenia kłód bartnych i zasadach zasiedlania pszczół w lesie, a głównym punktem było zawieszenie gotowej kłody bartnej w lesie. W warsztatach wzięło udział 25 uczestników.

VI Rodzinny Rajd Rowerowy z wizytą w Zielonej Szkole w Schodnie Wdzydzki Park Krajobrazowy, Nadleśnictwo Lipusz oraz Gmina Dziemiany w tym roku byli współorganizatorami organizowanego corocznie rajdu przez Lokalną Organizację Turystyczną „Serce Kaszub” celem zaprezentowania walorów krajobrazowych gminy Dziemiany. W trasach MINI o długości 24,5 km, oraz MAXI: 43 km wzięło udział około 120 uczestników. O bezpieczeństwo i atrakcje podczas rajdu dbali przewodnicy, m.in. pracownik Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Zwieńczeniem wycieczki była wizyta w Zielonej Szkole w Schodnie, gdzie pracownicy szkoły przygotowali przyrodnicze cztery stoiska edukacyjne: „Wartości obszaru WPK”, gra „W krainie raka szlachetnego”, mini – warsztaty na temat mieszkańców oczka wodnego w ogrodach, „znam gatunki chronione WPK”. Stoiska cieszyły się zainteresowaniem nie tylko najmłodszych rajdowców, ale również ich rodziców i dziadków. Na zakończenie warsztatów każdy uczestnik mógł samodzielnie wykonać pamiątkową przypinkę z najbardziej rzadkimi elementami fauny i flory na obszarze Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego.

Wielki Spływ Kajakowy – W Zielonej Szkole rozpoczynał się Wielki Spływ Kajakowy organizowany przez UM WP. Na starcie uczestnicy spływu zapoznali się z wartościami Parku, które następnie mogli podziwiać z kajaka. We Wdzydzach pracownicy Parku przygotowali dla kajakarzy konkursy przyrodnicze, stoisko „Rośliny szuwarowe i przybrzeżne”, grę planszową „Poznajemy faunę wodną WPK” „Wycieczka do WPK”, wystawę zdjęć o tematyce wodnej, a także grę terenową „W krainie raka szlachetnego”. W Wielkim Spływie kajakowym wzięło udział ponad 220 dorosłych uczestników z dziećmi.

Przełom sierpnia i września w pięknych okolicznościach "babiego lata" to czas *trwania corocznej akcji edukacyjnej dla seniorów "W harmonii z naturą"*. Ideą akcji są wspólne dyskusje, co zrobić, by żyć w harmonii z naturą, zapoznanie z aktualnymi zagrożeniami dla przyrody oraz sposoby na jej aktywne wspomaganie. Tegoroczna tematyka, to: "Chwastowiska - kolorowe ostoje życia", "Dlaczego giną pszczoły - Czy to tylko zmartwienie pszczelarza? „Grzybobranie w zgodzie z naturą". W tym roku warsztaty odbyły się dla mieszkańców Kościerzyny współorganizowane z dziennym domem pobytu Senior +. W warsztatach wzięło udział 86 osób.

W ramach współpracy Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych wraz ze Środowiskowym Domem Samopomocy w projekcie *"Wracamy do aktywności - przeciwdziałanie skutkom izolacji społecznej spowodowanej pandemią"* do Zielonej Szkoły w Schodnie przyjechali trzykrotnie na warsztaty terenowe podopieczni Fundacji, gdzie przyroda oprócz terapeutycznego działania stała się również źródłem inspiracji do ochrony okolicznych zasobów. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach „Torfowiska z bardzo bliska” „Owady w ogrodzie” „Drzewa ludziom”. Łącznie w 3 warsztatach wzięło udział 42 uczestników.

- **Pikniki edukacyjne**

Wiosenne warsztaty ze względu na sytuację epidemiczną odbyły się w formie on – line. Tegoroczna tematyka dotyczyła bardzo interesującej i zarazem bardzo zagrożonej grupy zwierząt – płazów. 7 – dniowy piknik on – line pn. „Kumate warsztaty” zrealizowany był przez 4 jednostki PZPK: Wdzydzki Park Krajobrazowy, Kaszubski Park Krajobrazowy, Zielona Szkoła w Schodnie oraz Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Szymbarku. Na potrzeby wydarzenia przygotowano kilkadziesiąt różnorodnych materiałów edukacyjnych o płazach: gotowe karty charakterystyki wszystkich gatunków płazów żyjących w WPK i KPK, 2 gry edukacyjne – terenową i planszową, 3 filmy przyrodnicze z udziałem herpetologów o zagrożeniach dla płazów i ich siedlisk, 2 konkursy edukacyjne, 5 filmików instruktarzowych z instrukcjami, lub z zabawami w duchu ochrony płazów dla rodziców i nauczycieli, teatrzyk dla dzieci o płazach, krzyżówki, rebusy, łamigłówki, karty pracy, które były upubliczniane na 4 profilach facebook podczas codziennych bloków tematycznych: 10: 00 - Płazie osobistości, 12: 00 - Płazie łamigłówki, 14: 00 - Płazie inspiracje, 20: 00 - Płazy extra. Wszystkie materiały zostały po warsztatach wywieszane na 4 stronach internetowych do dyspozycji zainteresowanych instruktorów, nauczycieli, rodziców poruszających tematykę tych ginących zwierząt wraz z ich cennymi ekosystemami ważnymi dla ochrony klimatu. Na samym profilu Zielonej Szkoły w Schodnie w „Kumatych Warsztatach” uczestniczyło na dzień 30.06.2021, łącznie 6708 odbiorców, materiały edukacyjne były wyświetlane jeszcze na trzech innych profilach edukacyjnych organizatorów, co wpłynęło na wyjątkowo szeroki zasięg warsztatów.

Piknik edukacyjny „Czas na grzyby!” – Tegoroczny piknik odbył się pod hasłem „Każdy grzyb ma swoje drzewo” co umożliwiło w obrazowy sposób omówić złożoność ekosystemów oraz wyjaśnić pojęcie mikoryzy w Borach Tucholskich. Przy okazji na stoiskach edukacyjnych oraz w terenie zapoznano się z rolą drzew dla przyrody i człowieka. Nasz piknik tradycyjnie rozpoczęliśmy od dwugodzinnej wycieczki po lesie z przyrodnikami, którzy opowiadali jak rozpoznawać gatunki drzew, roli hub, porostów, i innych grzybów w lasach, właściwej postawie na grzybobraniach. Po powrocie zaprosiliśmy wszystkich na różnorodne stoiska edukacyjne, gdzie czerpaliśmy papier dla oszczędzania drzew, wykonywaliśmy doświadczenia na grzybach i drzewach na stoisku badawczym z mikroskopami, lupami i binokularami, z racji złożoności tematu przygotowano aż dwie gry terenowe „Drzewa w ogrodzie Zielonej Szkoły” oraz „Stumilowy las grzybowy”. Przygotowano wystawę grzybów, by uzmysłwić ich bioróżnorodność – 75 gatunków grzybów. Dla wytrwałych nie zabrakło konkursów przyrodniczo – sportowych „Czarci krąg” „Leśna skrzynia zagadek” oraz „Bratnia dusza”. W dwudniowym pikniku edukacyjnym wzięło udział 220 uczestników w pierwszy dzień i 75 uczestników drugiego dnia.

- **Stoiska edukacyjne** W tym roku Zielona Szkoła wspomagała lokalne wydarzenia o tematyce ekologicznej poprzez organizację dwóch całodniowych stoisk edukacyjnych:

- Stoisko edukacyjne na Regatach o puchar żeglarski na półwyspie Lipa – ok. 120 uczestników
- Stoisko edukacyjne na Europejskich Dniach Dziedzictwa „Smaki Ziemi Zaborskiej” – około 150 uczestników.

- **Organizacja konkursów:**

Pod koniec marca przygotowano *konkurs plastyczny dla przedszkolaków i zerówek pn. „Wiosenne przebudzenie”*. Celem konkursów było zainteresowanie najmłodszych zjawiskami przyrodniczymi zachodzącymi w okresie przednówka, podniesienie poziomu wiedzy na temat zwiastunów wiosny i ich poziomie ochrony, motywowanie do samodzielnych obserwacji przyrodniczych. W odpowiedzi na zaproszenie wzięło udział 51 uczniów z 7 przedszkoli i zerówek z powiatu kościerskiego.

Konkurs plastyczny w ramach Pikniku „Czas na grzyby” zorganizowany został w 3 kategoriach: dla klas 1-3 „Jesienny las”, dla klas IV – VI „Najciekawsze drzewo z mojej okolicy”, Klasy VII – VIII – model najciekawszego gatunku grzyba na świecie”. Na uroczystą wystawę podczas pikniku dotarły 103 prace z 9 szkół z powiatu kościerskiego.

- **Przygotowanie nowych autorskich pomocy edukacyjnych:**

Gra terenowa „Tajemniczy ogród” – Na potrzeby poszerzenia oferty edukacyjnej w ogrodzie Zielonej Szkoły stworzono nową grę edukacyjną zlokalizowaną w ogrodzie Zielonej Szkoły. Gra jest przygotowana dla rodzin, które w okresie wakacyjnym będą odwiedzać Schodno i przy okazji mogą zdobyć wiedzę o lokalnej przyrodzie i krajobrazie uczestnicząc w grze. Tablice i pomoce edukacyjne zlokalizowane w Ośrodku są zawarte w poszczególnych etapach gry, a cała gra ma na celu wskazanie ważnych ości bioróżnorodności – drzew, oczek wodnych, chwastowisk, zawarto też elementy z czynnej ochrony gatunków chronionych – budka lęgowa, barć, hotel dla owadów, hibernakulum. Zahaczono również o tematykę ochrony wody poprzez zbieranie deszczówki, czy ochrony gleby – poprzez założenie kompostownika. Grę planuje się przeprowadzić w okresie letnim. Na korytarz w Zielonej Szkole w Schodnie przygotowano dwie ściennie tablice interaktywne na temat najbardziej charakterystycznych ekosystemów Wdzydzkiego PK – borów i torfowisk, żeby uczniowie pomiędzy zajęciami mogli samodzielnie poznawać charakterystyczne dla tego typu miejsc rośliny i grzyby. W ramach poszerzenia bazy dydaktycznej Zielonej Szkoły w Schodnie, obiekt został doposażony w beczki na deszczówkę, jako element permakulturowy w ogrodzie, gdzie oprócz lamp oszczędzających energię, kompostowników na każdym kroku przypomina uczestnikom pobytów w Zielonej Szkole w Schodnie o konieczności oszczędzania zasobów. Zakupiono oryginalne ramy do czerpania papieru umożliwiające prowadzenie warsztaty nt. oszczędzania papieru, drzew, redukcji odpadów.

- **Edukacja w portalach społecznościowych**

Na portalu społecznościowym w okresie od stycznia do pierwszego dnia wiosny prowadzono cykl postów edukacyjnych pn. „Las zagadek”. Systematycznie wrzucano zagadkę ze zjawiskiem, lub rzadkim i ciekawym organizmem, który można spotkać w tym czasie w lesie podczas spacerów, a przy udzieleniu przez odbiorców odpowiedzi, potwierdzenie jej wyjaśnieniem naukowym wraz ze wstawieniem w nagrodę ciekawostki związanej z daną zagadką. W 17 postach edukacyjnych z cyklu „Lasu zagadek” było 2639 aktywności.

W ramach działalności edukacyjnej Zielonej Szkoły w Schodnie w 2021 roku przeprowadzono ponad 148 nieodpłatnie prowadzone przez pracowników ZSZ, a także 218 odpłatnych warsztatów z edukacji ekologicznej prowadzonej przez następujących instruktorów:

Prowadzący		Tematyka warsztatów	L.w.
Krzysztof Jarzyński	Leśniczy w l. Płocice	„Tajemnice leśnych kniei”	15
Adam Michalak	Członek OTOP, przewodnik turystyczny, podróżnik	„Ptaki – Fenomen świata zwierząt” „Wędrówki ptaków” „Przyrodnicze podróże małe i duże”	47
Małgorzata Piotrowicz	Entomolog, właścicielka firmy zajmującej się edukacją ekologiczną	„Owady najliczniejsze na świecie”	8
Tomasz Narczyński	Biolog, farmaceuta, członek PTOP Salamandra	„Płazy i gady Polski” „Nietoperze – nocni łowcy”	20
Artur Sikorski	Kartograf, geograf	„Jak czytać mapę i nie zgubić się w terenie?” „Bushcraft, czyli świadome bytowanie w dziczy”	26
Piotr Kowalewski	Geolog, przewodnik górski	„Wycieczka w epokę lodowcową” „Opowieści kamienia polnego”	4
Małgorzata Gniotyńska	Hydrobiolog, nauczyciel w liceum	„Woda źródłem życia” „Szlachetne raki – współczesne nieboraki”	32
Paulina Ćwiklińska	Dr biologii, botanik, spec. od torfowisk	„Torfowiska z bardzo bliska”	11
Romana Szlagowska	Mgr chemii, nauczyciel, harcerka	„Chemia w przyrodzie”	14
Anna Peichert	„Skarby polskiej przyrody – obszary chronione w Polsce”	Geograf, edukator ekologiczny	10
Agnieszka Przesmycka	„Już lubię nietoperze – latające zwierzę”	Pracownik RDOŚ w Gdańsku, członek PTOP Salamandra	15
Mirosław Wantoch - Rekowski	„Wędrówka do królestwa grzybów”	Członek PTMyk,	13
Artur Eichmann	„Świat przyrody z bliska”	Doktorant botaniki, nauczyciel	3

Spośród zajęć realizowanych przez pracowników Zielonej Szkoły odbywały się:

- Warsztaty tematyczne dotyczące zagrożonych elementów przyrody Wdzydzkiego PK
- Spotkania organizacyjne, konkursy, quizy, gry i zabawy dla uczestników podczas pobytu.
- Przeprowadzanie „podsumowań dnia” – ewaluacja wiadomości zdobytych podczas warsztatów z edukacji ekologicznej.

- Zajęcia o tematyce regionalnej „ Od ziarenka do bochenka”, podczas których odbywa się wypiek bułek w piecu chlebowym znajdującym się w ogrodzie Zielonej Szkoły.
- Pomoc grupom w organizacji wycieczek do cennych kulturowo i przyrodniczo miejsc regionu kaszubskiego.
- Zajęcia na wieży widokowej we Wdzydzach Kiszewskich nt. wartości zespołu jezior Wdzydzkich organizowanych w trakcie pobytu grupy.

EFEKT EKOLOGICZNY DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ „ZIELONE SZKOŁY” W SCHODNIE W 2021 R.

Celem działań edukacyjnych zrealizowanych przez Zieloną Szkołę w Schodnie było upowszechnienie wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych i krajobrazowych obszaru województwa pomorskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Świadomość o wartości tego obszaru wśród mieszkańców Pomorza jest niezbędna w dalszej ochronie i sposobie użytkowania tego obszaru. Najbardziej skuteczną formą edukacji były edukacyjne turnusy kilkudniowe, tzw. „zielone szkoły”. Podczas pobytu dzieci w rytmie natury uczyły się przyrody poprzez własne doświadczenia i obserwacje, a tajniki świata przyrody odkrywali przed nimi na żywo przyrodnicy. Pozytywne przeżycia, jakie dał wspólny pobyt klasy na łonie przyrody utrwaliły więzi ze światem przyrody i z drugim człowiekiem, wskazały prawdziwe wartości, co przekłada się nie tylko na chęć przebywania w naturalnym otoczeniu, ale także kontynuowania proekologicznego stylu życia w duchu minimalizmu i wysokiej jakości, poprzez zrozumienie związków – przyczynowo – skutkowych w obecnych problemach globalnych – zmiany klimatyczne, nadmierna produkcja plastików, zanikanie siedlisk. Uczestnictwo w warsztatach z edukacji ekologicznej ze specjalistami wpłynęło również na nabycie umiejętności, takich jak: wykonywanie pomiarów środowiskowych, formułowanie wniosków, stawianie hipotez badawczych, umiejętność posługiwania się sprzętem do obserwacji przyrodniczych i orientacji w terenie, kreatywnego korzystania z wiedzy przyrodniczej.

Zajęcia jednodniowe, których tematyka jest corocznie aktualizowana i dostosowywana do potrzeb środowiska zorganizowane została w trzech formach: warsztatów on – line, warsztatów w szkołach, oraz wycieczek edukacyjnych do Schodna. W wakacje dodatkową formą były półkolonie – warsztaty o zbliżonej tematyce odbywające się rano i po południu. Podczas warsztatów „Przyrodnicze podróże małe i duże” uczniowie poznali konsekwencje i skalę działalności człowieka i skutki zachodzące daleko stąd, np. na lodowcach, czy w lasach tropikalnych. Poznając przyrodę bliską i daleką uczestnicy poczuli potrzebę dbania o przyrodę na każdym zakątku Ziemi, a także zrozumieli potrzebę tworzenia form ochrony przyrody, jak i działań na rzecz ochrony klimatu. Podczas terenowych warsztatów jednodniowych uczniowie poznawali w praktyce zjawiska i zagadnienia poznawane w szkole. Dowiadywali się skąd się bierze krajobraz i jaki wpływ ma na niego lodowiec, poznawali gatunki roślin i zwierząt wokół szkoły i ich rolę w ekosystemach, dowiadywali się o skutkach użyźniania i zanieczyszczenia wody i powietrza. Warsztaty jednodniowe odbywające się jako wycieczka do Schodna dodatkowo umożliwiła naocznie odczuć piękno dzikiej przyrody i poznać rolę bioróżnorodności na poziomie gatunków i siedlisk.

Edukacja poprzez internet, prasę pozwoliła stworzyć nowe możliwości edukacji i dotrzeć do odbiorców, którzy nie mają możliwości na udział w warsztatach - osoby dorosłe. Cykl „Las zagadek” zaintrygował uczestników do samodzielnego poszukiwania ciekawych zjawisk w lesie i to przez cały rok, pozwolił zastanowić się, jak ważne jest utrzymywanie bogatych łańcuchów troficznych w lasach i jak wiele gatunków rzadkich związanych jest z ochroną puszczańskich fragmentów lasów. Szczególnie ważnym projektem on-line były tzw. „Kumate warsztaty” gdzie w lekkiej i bardzo różnorodnej formie przekazu, zapoznawano odbiorców z bardzo gwałtownym procesem zanikania siedlisk płazów – podmokłych naturalnych łąk, torfowisk, małych oczek wodnych, które stanowią siedliska nie tylko dla coraz radszych płazów, ale wraz z nimi giną inne gatunki chronione – ptaki, rośliny, owady. Przełamanie strachu poszczególnych gatunków płazów wpłynęło wśród uczestników na chęć ochrony tych niesamowitych i tajemniczych zwierząt, a nawet podejmowania działań, bo zanikanie mokradeł postępuje bardzo szybko i zazwyczaj nieodwracalnie.

Podczas dużych wydarzeń kilkusetosobowych – rodzinnego rajdu rowerowego, pikników edukacyjnych, Wielkiego spływu kajakowego uczestnicy korzystali z różnych form przekazu edukacji – od stoisk edukacyjnych, gier terenowych, mini – warsztatów badawczych, konkursów z wiedzy, aktywności w terenie mogli oni w sposób holistyczny poznać przyrodę Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, poznać gatunki chronione i zagrożenia związane z działalnością człowieka.

W ramach dofinansowania działalności Zielonej Szkoły w Schodnie w roku 2021 przeprowadzono następujące działania na rzecz edukacji ekologicznej i ochrony wartości obszaru Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego:

- 1) **33 turnusy kilkudniowe**, łącznie 774 uczestników
- 2) **68 warsztatów jednodniowych terenowych** dla 1563 uczestników
- 3) **32 warsztatów jednodniowych on – line** dla 759 uczestników z klas IV – VIII
- 4) **3 półkolonie dla dzieci** – 85 osób
- 5) **2 szkolenia dla dorosłych, 6 warsztatów dla dorosłych** – 171 uczestników
- 6) **3 wydarzenia przyrodniczo – turystyczne dla rodzin:** 340 uczestników
- 7) **Pikniki Edukacyjne w Schodnie:** 2 pikniki „Czas na grzyby”: 295 uczestników
- 8) **Organizacja 2 stoisk edukacyjnych:** 270 uczestników
- 9) **2 Konkursy edukacyjne** – 154 uczestników,
- 10) **Aktywność na portalach społecznościowych – 25 dni serii postów edukacyjnych -** cykl „Las zagadek”, piknik edukacyjny on–line „Kumate warsztaty” 9347 uczestników.